

سازماندهی بیش از ۵۰ هزار طلبه در جبهه تبلیغی کشور

گفت‌وگو با معاون امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه

ناامنی‌ها و آسیب‌ها نه‌تنها افزایش نیافته، بلکه در مواردی نسبت به قبل از جنگ نیز کاهش داشته است. مردم با احساس مسئولیت اعلام کردند که حتی اگر کلاترری‌ها یا پایگاه‌های بسیج هدف قرار گیرند، هیچ‌گونه سلب امنیتی در جامعه رخ نخواهد داد.

رسیدگی به امور نیازمندان و محرومان با محوریت طلاب حوزه

در عرصه مواسات نیز، همان‌گونه که امام شهید تأکید کرده بودند که در این روزها باید مراقب خانواده‌های محروم و مستضعف بود، انتم جماعات مساجد، طلاب و روحانیون با تشکیل کانون‌های مواسات و شناسایی خانواده‌های آسیب‌دیده، یا خانواده‌هایی که به‌واسطه شرایط و اقتضانات جنگ دچار مشکلات اقتصادی شده بودند، تلاش کردند در کنار آنان حضور یابند و از آنان حمایت کنند. اکنون نیز روزانه بیش از ۵۰ هزار وعده غذا توسط گروه‌های مختلف مردمی تهیه و در اختیار خانواده‌های آسیب‌دیده و خانواده‌هایی که به‌طور موقت در اماکن اسکان اضطراری مستقر هستند، قرار می‌گیرد. این، یکی از جلوه‌های زیبایی است که دشمن هرگز مایل نیست آن را ببیند.

غیرت دینی، انقلابی و ملی مردم

شاید پیش از این، کمتر شاهد چنین صحنه‌های حماسی و پرشکوهی در تهران بوده‌ایم؛ اما امروز به‌روشنی غیرت دینی، انقلابی و ملی مردم تهران را مشاهده کردیم؛ غیرتی که واقعاً ستودنی و وصف‌ناپذیر است؛ آن هم با وجود تنوع افکار، سلاقی و گرایش‌ها. یکی از جلوه‌های روشن این ایام، حضور طلاب و روحانیون در کنار مردم، با روحیه‌ای سرشار از نشاط، لبخند، رضایت و افتخار به خدمت بود؛ جلوه‌ای که بنده آن را در نقاط مختلف کشور، بارها و بارها با تمام وجود مشاهده کردم.

حوزویان همچنان تمام‌قد در میدان خدمت

برای من باورکردنی نبود که اساتیدی که تا دیروز درس رسائل، مکاسب و فکاهی می‌گفتند و سال‌ها پشت کرسی‌های علمی به تدریس متون عالی فقه و اصول مشغول بودند، امروز پشت میز مواکب ایستاده و در حال پذیرایی، خدمت‌رسانی، قدردانی از مردم و حتی آواربرداری و کمک به گروه‌های جهادی و تبلیغی هستند و بی‌تفاوت از کنار رنج مردم عبور نمی‌کنند. این‌ها صحنه‌هایی به‌شدت شورانگیز و تکان‌دهنده است.

امروز حوزه و روحانیت، با تمام وجود در میدان حضور دارد

به‌نظر بنده، این رخداد صرفاً «بعثت مردم» نیست؛ گمان می‌کنم. هرچند این سخن را به‌عنوان یک برداشت شخصی عرض می‌کنم. نوعی بعثت در درون حوزه‌های علمیه نیز اتفاق افتاده است. امروز حوزه و روحانیت، با تمام وجود و بی‌محابا در میدان حضور دارد.

تغییر مأموریت مدارس علمیه

از همان روز نخست آغاز جنگ، مدارس علمیه درس و بحث رسمی خود را تعطیل کردند؛ اما خود مدارس تعطیل نشد؛ بلکه فعال‌تر از گذشته، به پایگاه‌ها و فراگاه‌های فرهنگی، تبلیغی و خدمت‌رسانی تبدیل شدند. بیش از ۴۱۲ مدرسه علمیه توفیق برپایی موبک را پیدا کردند و بسیاری از این مواکب، بحمدالله، همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهند.

در روز نخست، زمانی که در کارگروه و کمیته برنامه‌ریزی برپایی مواکب حضور داشتیم، تصور ما این بود که این فعالیت‌ها نهایتاً سه، چهار روز یا شاید یک هفته ادامه پیدا کند. هیچ‌یک از اعضای آن جلسه، حتی احتمال نمی‌داد که این مواکب بیش از ۵۰ روز به‌طور مستمر فعال بمانند؛ اما آنچه رخ داد، محصول میدان، حمایت بی‌دریغ مردم، لطف الهی و عنایت اهل‌بیت؟ سهم؟ بود. امروز ما به‌روشنی دست هدایت امام عصر عجل الله تعالی فرجه را در حوزه‌های علمیه مشاهده می‌کنیم و درمی‌یابیم که حوزه صاحب دارد که جهت می‌دهد و راهبری می‌کند.

این حرکت‌ها، معطل ابلاغ‌های رسمی و بخشنامه‌های ستادی ندارند. ستادها بعداً همان اموری را ابلاغ کردند که پیش از آن، در میدان آغاز شده بود. دغدغه همه ما این بود که در کنار دوستان و یاوران باشیم و در این باره باید خداوند متعال را صادقانه شاکر بود.

ادامه در صفحه ۶

اعرافی و مسئولان نهادهای مختلف حوزوی از جمله مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، جامعه‌الزهرای علیه السلام، جامعه‌المصطفی علیه السلام، دفتر تبلیغات اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، شورای سیاست‌گذاری انتم جمعه، بسیج طلاب و سایر نهادهای حوزوی قدردانی و تشکر کنم.

فعالیت‌های تبلیغی طلاب در سراسر کشور

در استان‌های مختلفی که توفیق حضور داشتم و به محضر طلاب و روحانیون می‌رسیدم، شاهد فعالیت‌های گسترده و متنوعی بودم؛ از مواکب طلاب برادر و خواهر گرفته تا مواکب بسیج طلاب، گردان‌های رزمی. تبلیغی و فعالیت‌های متنوع گروه‌های تبلیغی و جهادی. در همین جا مایلم به نکته‌ای اشاره کنم: آنچه عرض می‌کنم، این است که همه این مجموعه‌ها دست در دست یکدیگر و در کنار هم فعالیت خود را آغاز کردند.

ما در دوران شیوع بیماری کرونا نیز شاهد اتفاقات قابل‌توجهی بودیم. در آن مقطع، به‌دلیل پیچیدگی‌ها و ابهامات ناشی از ناشناخته‌بودن ویروس کرونا، برخی پروتکل‌ها شکل گرفت و در روزهای ابتدایی شیوع این بیماری در کشور، دل‌های بسیاری از مردم جریحه‌دار شد.

بخشی از مردم با سختی‌ها، تلخی‌ها و مشکلات متعددی، به‌ویژه در زمینه تغسیل، تکفین و تدفین اموات مواجه شدند. با حضور و ورود طلاب و روحانیون و مشاهده مستقیم این شرایط، به‌ویژه در بهشت زهرا علیه السلام و دیگر آرامستان‌های مؤمنین، بسیاری از این مشکلات برطرف شد.

با وقوع این جنگ نیز، ما شاهد شهادت و از دست‌رفتن شمار زیادی از مردم شریف ایران اسلامی در نقاط مختلف کشور، به‌ویژه در تهران بودیم. به‌دلیل سختی شرایط، تعداد قابل‌توجهی از این عزیزان به‌صورت بسیار تأثیربرانگیز به فیض شهادت نائل شدند و پیکرهای آنان در بسیاری موارد، شکل معمول و سالم خود را نداشت.

از دوران شیوع کرونا تا جنگ رمضان

در این شرایط، مردم از یک‌سور دارند و نگرانی ناشی از فقدان عزیزان خود به سر می‌بردند و از سوی دیگر، به‌سبب ابهام‌ها و مشکلاتی که در مسئله تغسیل، تکفین و تدفین شهدا و جان‌باختگان وجود داشت، دچار ناراحتی و اضطراب بودند. بحمدالله با حضور به‌موقع طلاب، روحانیون، اساتید و گروه‌های تبلیغی. جهادی در بهشت زهرا علیه السلام تهران، این مشکل به‌خوبی برطرف شد و پیکرها مطابق با ضوابط و قواعد شرعی تغسیل، تکفین و تدفین گردید. در کنار این اقدامات، تلاش شد تا سکنیه و آرامشی در دل مردم ایجاد شود. این مسئله یکی از جلوه‌های روشن این حضور مؤثر بود.

افزون بر این، در کنار مشکلاتی که برای مردم به‌واسطه خرابی‌ها و ویرانی‌ها ایجاد شده بود، حضور جهادی مردم، طلاب و گروه‌های مردمی، صحنه‌ها و جلوه‌های حماسی و شورآفرین فراوانی را رقم زد که خود قابل تأمل و توجه است.

لبیک طلاب به توصیه رهبر جدیدمان

نکته مهم دیگری که در این ایام رخ داد، لبیک سریع و عملی طلاب به توصیه و تأکید مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، مبنی بر این بود که مردم باید دوشادوش یکدیگر و در کنار هم، خلاها، کمبودها و نواقصی را که به‌اقتضای شرایط جنگی پدید آمده است، جبران کنند. طلاب از نخستین اقشاری بودند که به این فرمان لبیک گفتند و با حضور متنوع و مؤثر در صحنه‌های مختلف وارد عمل شدند.

در جاهایی که دشمن تلاش داشت با هدف قراردادن پایگاه‌های بسیج و کلاترری‌ها، به‌زعم خود ناامنی و سلب امنیت را در جامعه گسترش دهد، طلاب در کنار مردم به فعال‌سازی پایگاه‌های بسیج، مساجد و محلات پرداختند، ایستگاه‌های ایست و بازرسی ایجاد کردند، گردان‌های امنیتی شکل دادند و تلاش کردند، خلأهای امنیتی و انتظامی را پوشش دهند تا فرماندهان و نیروهای اصلی، تمرکز خود را از میدان نبرد از دست ندهند و دغدغه امنیت شهرها را نداشته باشند.

بحمدالله بنا به‌گفته همه افراد مطلع، در این روزهای جنگ، میزان

با رسیدن به جنگ رمضان و جنگ تحمیل سوم، طلاب و روحانیون

با سازماندهی‌ای کاملاً نو و متفاوت وارد صحنه شدند.

آنان میدان را به‌عنوان اولویت اصلی خود برگزیدند

و در عرصه‌های گوناگون، هرجا که احساس نیاز می‌کردند

برای شکل‌دهی به این جبهه عظیم فرهنگی، تبلیغی و اجتماعی

متحد و منسجم، به نقش‌آفرینی پرداختند.

این نقش‌آفرینی‌ها از فعالیت‌های جهادی، خدمات‌رسانی، امدادسانی،

آواربرداری و رسیدگی به آسیب‌دیدگان آغاز شد و تا برپایی مواکب،

فعالیت‌های خدماتی، ایجاد شور و نشاط در اجتماعات مردمی

و نیز برگزاری کرسی‌های جهاد تبیین، تبلیغ، گفت‌وگو و مباحثه

ادامه یافت؛ با این هدف که بصیرت‌افزایی، معرفت‌افزایی و روشنگری

در جامعه، بیش از پیش تحقق یابد.

این روند از همان ساعات و لحظات اولیه آغاز جنگ کلید خورد.

مهم‌تر و در اولویت می‌دانستند. این، نخستین نکته‌ای بود که در عمل تحقق یافت.

طلاب در شرایط حساس کنونی دروس خود را تعطیل کردند

نکته دوم آن بود که با شکل‌گیری درک صحیح از این اولویت، طلاب و روحانیون همه فعالیت‌های علمی، آموزشی، تبلیغی و اجتماعی خود را متناسب با این میدان تنظیم کردند. در مواردی، اگر امکان داشت، در طول روز به فعالیت‌های میدانی می‌پرداختند و شب‌ها کلاس‌های درسی خود را به‌صورت حضوری برگزار می‌کردند. در مقاطعی که جنگ شناختی به‌صورت بسیار پیچیده و سخت بروز یافت؛ حتی کلاس‌های درسی خود را نه‌تنها به‌شکل حضوری، بلکه حتی به‌صورت مجازی نیز تعطیل کردند و به‌طور کامل و همه‌جانبه، اولویت خود را میدان قرار دادند تا بتوانند در پشتیبانی از این جنگ و خط مقدم آن، جبهه عظیم فرهنگی لازم برای مقابله با جنگ شناختی را شکل دهند. این، دومین نکته برجسته‌ای بود که رخ داد.

اتحاد معجزه‌گون در جبهه اتحاد و تقسیم کار

نکته سوم، انسجام، یکپارچگی و همدلی کم‌نظیر طلاب، روحانیون و همه نهادهای حوزوی و نهادهای مرتبط با روحانیت بود. این انسجام به‌دور از هرگونه پراکندگی شکل گرفت. بنده به‌عنوان کسی که سال‌ها در فضای حوزه حضور داشتم، به‌صراحت عرض می‌کنم که در طول دوران طلبگی خود، چنین سطحی از انسجام، یکدستی و هماهنگی را میان طلاب، روحانیت، نهادهای حوزوی و نهادهای روحانیت در خدمت‌رسانی و ایفای نقش‌ها و رسالت‌های شان، آن هم در قالب یک جبهه متحد، با نگاشت نهادی مشخص و تقسیم کار روشن، به یاد ندارم. واقعاً این اتفاق را می‌توان از آثار و برکات معجزه‌گون این جنگ دانست.

در این شرایط، همه نهادها خود را در قالب فراگاه جنگ ترکیبی بلاغ‌مبین حوزه و روحانیت در کنار یکدیگر یافتند و با تقسیم‌کاری منسجم وارد عمل شدند. در اینجا لازم می‌دانم، صمیمانه از همه مسئولان نهادهای حوزوی، به‌ویژه دفتر مقام معظم رهبری، آیت‌الله

گفت‌وگو

طلاب و روحانیون از نخستین روزهای جنگ تحمیلی، حضوری فعال و خودجوش داشتند. بیش از ۵۰ هزار نفر از آنان در عرصه «جهاد تبیین» و خدمت‌رسانی به مردم سازماندهی شدند و در روستاها، شهرها و مدارس به روشنگری پرداختند. با آغاز جنگ رمضان و شهادت امام خامنه‌ای، این حضور با سازماندهی نوین تقویت شد. خبرگزاری حوزه، برای آشنایی هرچه بیشتر با فعالیت‌های فرهنگی، تبلیغی و جهادی طلاب، گفت‌وگویی با حجت‌الاسلام والمسلمین قنواتی، معاون امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه انجام داده است که مشروح آن تقدیم خوانندگان محترم نشریه افق حوزه می‌شود.

حضور طلاب جهادی در میدان

از آغاز جنگ تحمیلی

بیش از پنجاه روز از شهادت امام شهید و عظیم‌الشان‌مان، حضرت آیت‌الله‌العظمی امام سیدعلی حسینی خامنه‌ای می‌گذرد. این داغ و سوگ عظیم همچنان فروکش نکرده و به‌معنای واقعی کلمه سرد نشده است.

در این جریان، طلاب و روحانیون، همانند سایر اقشار مردم، از نخستین روزهای آغاز جنگ در صحنه حضور دارند. شاید برخی گمان کنند این حضور پس از شهادت حضرت آقا شکل گرفته است؛ درحالی‌که طلاب و روحانیون، از ابتدای آغاز جنگ ۱۲روزه، با درک کاملاً صحیح از میدان، حضوری فعال و اثرگذار داشتند. این حضور، فراز و فرودهای متعددی را پشت‌سر گذاشت تا به اغتشاشات دی‌ماه رسید؛ مقطعی که صحنه این نبرد در قالب یک جنگ تمام‌عیار شناختی، با سختی‌ها و پیچیدگی‌های فراوانی همراه شد.

با عنایت و هدایت امام شهیدمان، جمع‌گسترده‌ای از طلاب، روحانیون و اساتید، در قامت مبلغ و در چارچوب جهاد تبیین، پس از اغتشاشات دی‌ماه در روستاها، شهرها، مدارس و نقاط مختلف کشور حضور یافتند و تلاش کردند، رسالت و مأموریت تبلیغی و تبیینی خود را به مرحله اجرا درآورند. آنان با وجود همه سختی‌ها، پیچیدگی‌ها و عسر و حرج‌هایی که در آن مقطع متوجه ساخت تبلیغ شده بود، میدان را ترک نکردند.

ساماندهی بیش از ۵۰ هزار طلبه

بر اساس برآوردها، بیش از پنجاه هزار نفر از طلاب و روحانیون، با هماهنگی و همکاری همه نهادهای حوزوی و نهادهای مرتبط با روحانیت، سازماندهی و ساماندهی شدند و به توصیه و تأکید امام شهید، جهاد تبیین را در آن جنگ تمام‌عیار شناختی، به‌ویژه پس از اغتشاشات دی‌ماه و پیش از آغاز جنگ رمضان، به‌صورت جدی دنبال کردند.

این‌ها از روحانیون، مبلغان، دانش‌آموختگان حوزوی فعال در آموزش و پرورش و سایر عرصه‌ها و عموم طلاب و روحانیونی که خود را جزئی از این صف منسجم می‌دانستند، در این میدان حضور یافتند.

مأموریت طلاب در جنگ رمضان

متفاوت از گذشته شد

با رسیدن به جنگ رمضان و جنگ تحمیلی سوم، از روزی که این جنگ آغاز شد، طلاب و روحانیون با سازماندهی‌ای کاملاً نو و متفاوت وارد صحنه شدند. آنان میدان را به‌عنوان اولویت اصلی خود برگزیدند و در عرصه‌های گوناگون، هرجا که احساس نیاز می‌کردند، برای شکل‌دهی به این جبهه عظیم فرهنگی، تبلیغی و اجتماعی متحد و منسجم، به نقش‌آفرینی پرداختند.

این نقش‌آفرینی‌ها از فعالیت‌های جهادی، خدمات‌رسانی، امدادسانی، آواربرداری و رسیدگی به آسیب‌دیدگان آغاز شد و تا برپایی مواکب، فعالیت‌های خدماتی، ایجاد شور و نشاط در اجتماعات مردمی و نیز برگزاری کرسی‌های جهاد تبیین، تبلیغ، گفت‌وگو و مباحثه ادامه یافت؛ با این هدف که بصیرت‌افزایی، معرفت‌افزایی و روشنگری در جامعه، بیش از پیش تحقق یابد. این روند از همان ساعات و لحظات اولیه آغاز جنگ کلید خورد.

طلاب منتظر ابلاغ رسمی و دستور اداری نماندند

طلاب و روحانیون منتظر ابلاغ رسمی، دستور اداری یا سازماندهی ستادی نماندند؛ بلکه بلافاصله، حتی در همان روز نخست، شاهد حضور خیل عظیمی از طلاب و روحانیون بودیم که به‌صورت کاملاً خودجوش عازم تهران شدند. برخی از این افراد قریب به چهل روز به قم بازنگشتند. تا امروز نیز بیش از چند صد نفر و در مجموع قریب به دو تا سه هزار نفر از طلاب و روحانیون از قم و سایر استان‌ها، همچنان در تهران حضور دارند.

طلاب و روحانیون در هر جایی که ضرورت ایجاد می‌کرد، حضور می‌یافتند، بی‌آنکه برای خود شأن، منزلت یا جایگاه ویژه‌ای مطالبه کنند؛ حتی در برخی نقاط که بنده توفیق حضور در جمع آنان و عرض ادب داشتم، مشاهده کردم افرادی که از اساتید فاضل و حتی از مدرسان سطوح عالی حوزه بودند، لباس خدمت، امداد و فعالیت جهادی بر تن کرده و مشغول آواربرداری و خدمات‌رسانی بودند. آنان در کنار مردم قرار داشتند و توفیق خدمت به مردم و آسیب‌دیدگان را از هر کار دیگری